

1. Ödev Sinyaller ve Sistemler

Ders Yürütücüsü: Ali Can Karaca


```

1 import sounddevice as sd
2 from scipy.io.wavfile import write
3 import numpy as np
4 import matplotlib.pyplot as plt
5
6 def MyConv(x: list, lenx: int, y:list, leny: int):
7     #x(t) fonksiyonu
8     #h(t) fonksiyonu
9     #h(t) fonksiyonunun uzunluğu = leny
10    result = np.array([0]*(leny+lenx-1))
11    j = -1
12    for i in x: #x(t) fonksiyonun elemanlarını alıyorum. Formüle baktım
13        j = j + 1
14        tmp = j
15        flag = 0
16        while(tmp < (leny + j) ): # result dizisinin içine çarpıp o indexteki değerle topluyorum.
17            result[tmp] = result[tmp] + i * y[flag]
18            tmp = tmp + 1
19            flag = flag + 1
20    return result

```

Kodumuzu incelemeye başlayacak olursak ilk 4 satırda gerekli kütüphaneleri ekledim. Kendi konvüle fonksiyonumu MyConv diye tanımladım. Sırasıyla da x dizisi, x uzunluğu, y dizisi, y uzunluğunu aldım.

Konvole sonuçlarımı result dizisinin içinde tuttum. Aslında biz önceden result dizisinin uzunluğunu biliyoruz. 10. satırda yaptığım işlem gibi dizilerin toplam uzunluğundan bir çıkartırsak bulmuş oluyoruz.

Konvolüsyon denklemine baktığımızda;

$$y[n] = \sum_{k=-\infty}^{\infty} x[k]h[n-k]$$

x dizisinden 1 tane değer alıp h dizisinin elemanlarıyla çarpıyoruz. h dizisinin içindeki k ifadesinden dolayı da x ekseninde kaydırmış

```

21 def start(sx, lenx): # grafikte x düzleminde x noktalarını doğru yazdırmak için dizinin içine atıyorum
22     tmp = sx
23     x = []
24     for i in range(lenx):
25         x.append(tmp)
26         tmp = tmp + 1
27     return x
28 def startn(sx, lenx): #fonksiyonun hangi index 0 noktasına gelecek onu tespit ediyorum.
29     tmp = sx
30     n = sx
31     for i in range(lenx):
32         if( (tmp + i) == 0 ):
33             n = i
34     return n

```

start fonksiyonum ile dizilerin x eksenindeki noktalarını dizide saklıyorum. Startn fonksiyonum ile de n = 0 noktası hangi indexte onu belirliyorum

Örnek verecek olursak:

Örnek verecek olursak:

$x = [0, 1, 2]$

$n = 0$

fonksiyonlardan bu değerler üretilir.

```
36 def main():
37     x = []
38     y = []
39     lenx = int(input("x dizisinin uzunluğu: "))
40     sx = int(input("x dizisinin eksi sonsuzdan (x eksenî düzleminde) gelirken 0'dan farklı değeri geleceği x noktasını giriniz. "))
41     leny = int(input("y dizisinin uzunluğu: "))
42     sy = int(input("y dizisinin (x eksenî düzleminde) eksi sonsuzdan gelirken 0'dan farklı değeri geleceği y noktasını giriniz. "))
43     dizinx = []
44     diziny = []
45     diziresult = []
46     for i in range(lenx): # x ve y fonksiyonlarının değerlerini alıyorum
47         temp = float(input("X[{0}] değeri: ".format(i)))
48         x.append(temp)
49     for i in range(leny):
50         temp = float(input("Y[{0}] değeri: ".format(i)))
51         y.append(temp)
52     result = MyConv(x, lenx, y, leny)
53
```

x ve y dizilerinin uzunluğunu aldım. Sonra for döngüleri ile de dizinin değerlerini alıyorum. sx ve sy dediğim kavramlara değinmek istiyorum. Eksi sonsuzdan gelirken fonksiyonum hangi noktada 0'dan farklı değer alıyor kullanıcıdan onu istiyorum.

Örnek verecek olursak:

0 noktasından itibaren 1 değerini almaya başladığı için $sx = 0$ ya da $sy = 0$ olur.

```
54 dizinx = start(sx, lenx) #fonksiyonun grafiği için x noktalarını belirledim. Mesela sx = -1 ise dizinx = -1, 0 1 gibi
55 print(dizinx)
56 nx = startn(sx, lenx) #fonksiyonun hangi index 0 noktasına gelecek onu tespit ediyorum. Mesela
57 diziny = start(sy, leny) #fonksiyonun grafiği için y noktalarını belirledim
58 print(diziny)
59 ny = startn(sy, leny) #fonksiyonun hangi index 0 noktasına gelecek onu tespit ediyorum.
60 sr = sy + sx #konvule edeceğim fonksiyonun hangi degerden itibaren 0'dan farklı sayı gelecek onu hesaplıyorum
61 n = startn(sr, len(result)) #fonksiyonun hangi index 0 noktasına gelecek onu tespit ediyorum.
62 diziresult = start(sr, len(result)) #fonksiyonun grafiği için x noktalarını belirledim
```

```
63 print("x dizisi: ", x)
64 print("x: n = 0 noktasındaki index değeri: ", nx)
65 print("y dizisi: ", y)
66 print("y: n = 0 noktasındaki index değeri: ", ny)
67 print("result dizisi: ", result)
68 print("result: n = 0 noktasındaki index değeri: ", n)
69 result2 = np.convolve(x, y)
70 print("hazır fonksiyon result: ", result2)
```

Burada da x, y, result (kendi konvule ettiğim dizi), result2(hazır konvolüsyon)dizilerini yazdırdım.

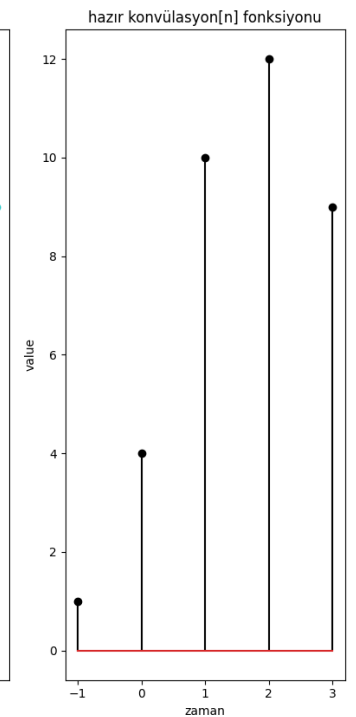
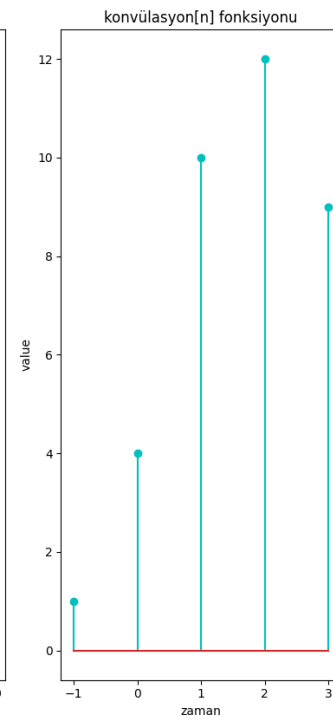
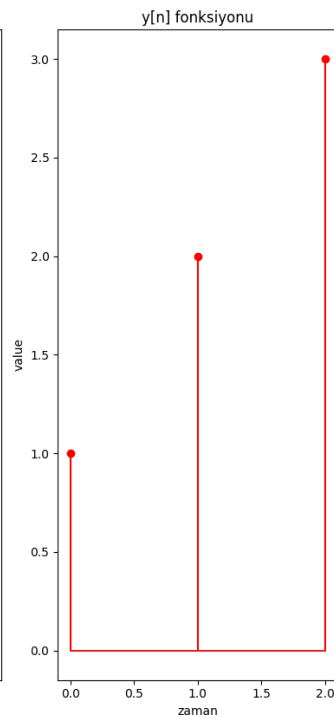
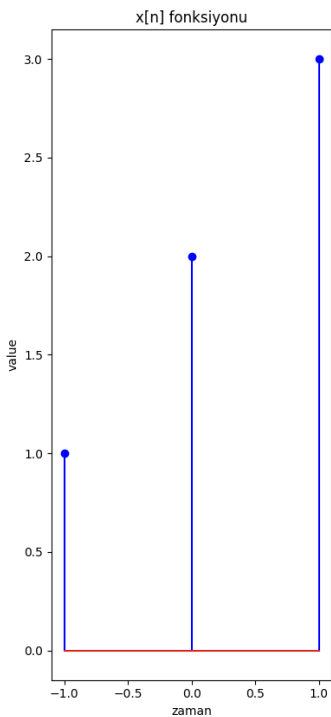
```

71     #x grafiği
72     t = dizinx
73     a = x
74     plt.subplot(1, 4, 1)
75     plt.stem(t, a, 'b')
76     plt.xlabel("zaman")
77     plt.ylabel("value")
78     plt.title("x[n] fonksiyonu")
79     #y grafiği
80     t = diziny #
81     a = y
82     plt.subplot(1, 4, 2)
83     plt.stem(t, a, 'b')
84     plt.xlabel("zaman")
85     plt.ylabel("value")
86     plt.title("y[n] fonksiyonu")
87     #sonucun grafiği
88     t = diziresult
89     a = result
90     plt.subplot(1, 4, 3)
91     plt.stem(t, a, 'b')
92     plt.xlabel("zaman")
93     plt.ylabel("value")
94     plt.title("konvülyasyon[n] fonksiyonu")
95     #hazır fonksiyon kullanıldı
96     t = diziresult
97     a = result2
98     plt.subplot(1, 4, 4)
99     plt.stem(t, a, 'b')
100    plt.xlabel("zaman")
101    plt.ylabel("value")
102    plt.title("hazır konvülyasyon[n] fonksiyonu")
103    plt.show()

```

$x = [1, 2, 3]$, $s_x = -1$, $n_x = 1$
 $y = [1, 2, 3]$, $s_y = 0$, $n_y = 0$
 $result = [1, 4, 10, 12]$, $n = 1$

$dizinx = [-1, 0, 1]$
 $diziny = [0, 1, 2]$
 $diziresult = [-1, 0, 1, 2, 3]$


```

105 #5 saniyelik ses kaydı
106 fs = 10000 # Saniye başına örnekleme
107 seconds = 5
108 print("5 saniyelik ses kaydı başladı\n")
109 myrecording = sd.rec(int(seconds * fs), samplerate=fs, channels=2) #kaydediyor
110 sd.wait()
111 print("kayıt bitti")
112 write('output12.wav', fs, myrecording) # WAV dosyası şeklinde kaydediyor
113 result = np.array(myrecording).flatten() #Sesi matrix şeklinde depoladığı için dizi haline dönüştürmemiz gerek.
114 devam = 1
115 while(devam): #hazır konvolüsyon kullandım
116     M = int(input("-Hazır konvolüsyon fonksiyonu-Formüldeki M sayisini giriniz: "))
117     A = 0.8
118     h = [0]* M * 400 #y[n] fonksiyonunu M değerine bağlı olarak bir dizi oluştuyorum.
119     h.append(0) #0 eklemem gerekiyordu çünkü 400. noktada dürtümün olmasını istiyorsam 401 boyutluk dizi oluşturmam gerek
120     h[0] = 1
121     for i in range(M):
122         h[(i + 1) * 400] = A * (i + 1)
123     convolved = np.convolve(result,h)
124     sd.play(convolved, blocking = True)
125     devam = int(input("İşleme devam etmek istiyorsanız 1'e basınız. "))
126     if(devam != 1):
127         devam = 0
128     devam = 1
129 while(devam): #benim konvolüsyon fonksiyonum kullandım
130     M = int(input("-Benim konvolüsyon fonksiyonum-Formüldeki M sayisini giriniz: "))
131     A = 0.8
132     h = [0]* M * 400 #y[n] fonksiyonunu M değerine bağlı olarak bir dizi oluştuyorum.
133     h.append(0) #0 eklemem gerekiyordu çünkü 400. noktada dürtümün olmasını istiyorsam 401 boyutluk dizi oluşturmam gerek
134     h[0] = 1
135     for i in range(M):
136         h[(i + 1) * 400] = A * (i + 1)
137     convolved = MyConv(result, len(result), h, len(h))
138     sd.play(convolved, blocking = True)
139     devam = int(input("İşleme devam etmek istiyorsanız 1'e basınız. "))
140     if(devam != 1):
141         devam = 0
142

```

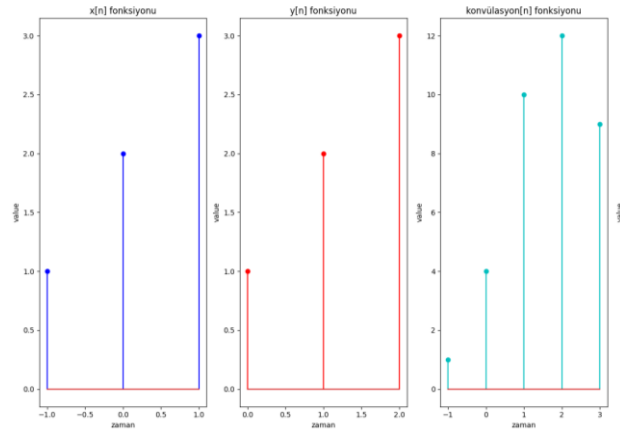
Örnekleme frekansımı 10.000 değerini aldım. 5 saniyelik ses kaydı için konuşuyoruz. Ses dosyasını matrix şeklinde depoladığı için önce onu diziye çeviriyoruz. 113. satırda o işlemi yaptım. Sesi kaydettikten sonra while döngüsüne aldım. Aynı ses dosyası üzerinde istediğiniz M değerlerini girerek çıktıyı almamızı sağlamak için. Eğer M değerlerinin hepsini denediyseniz while döngüsünden çıkabilirsiniz. Öyle tasarladım. İlk baştaki while döngüsünde hazır fonksiyonu kullandım. İkinci while döngüsünde benim yazdığım fonksiyonu kullandım. Tekrardan değinmek istiyorum while döngüsü -115 ve 129. satır- olayına. İsteddiğiniz M değerini girerek istediğiniz çıktıyı elde edebilirsiniz. Çıktı elde etmek istemiyorsanız döngüden çıkabilirsiniz.

```

144 #10 saniyelik ses kaydı
145 fs = 10000 # Saniye başına örnekleme
146 seconds = 10
147 print("10 saniyelik ses kaydı başladı\n")
148 myrecording = sd.rec(int(seconds * fs), samplerate=fs, channels=2) #kaydediyor
149 sd.wait()
150 print("kayıt bitti")
151 write('output123.wav', fs, myrecording) # WAV dosyası şeklinde kaydediyor
152 result = np.array(myrecording).flatten() #Sesi matrix şeklinde depoladığı için dizi haline dönüştürmemiz gerek.
153 devam = 1
154 while(devam): #hazır konvolüsyon kullandım
155     M = int(input("-Hazır konvolüsyon fonksiyonu-Formüldeki M sayisini giriniz: "))
156     A = 0.8
157     h = [0]*M*400 #y[n] fonksiyonunu M değerine bağlı olarak bir dizi oluştuyorum.
158     h.append(0) #0 eklemem gerekiyordu çünkü 400. noktada dürtünün olmasını istiyorsam 401 boyutluk dizi oluşturmam gerek
159     h[0] = 1
160     for i in range(M):
161         h[(i + 1) * 400] = A * (i + 1)
162     convolved = np.convolve(result,h)
163     sd.play(convolved, blocking = True)
164     devam = int(input("İşleme devam etmek istiyorsanız 1'e basınız."))
165     if(devam != 1):
166         devam = 0
167     devam = 1
168 while(devam): #benim konvolüsyon fonksiyonumu kullandım
169     M = int(input("-Benim konvolüsyon fonksiyonum-Formüldeki M sayisini giriniz: "))
170     A = 0.8
171     h = [0]*M*400 #y[n] fonksiyonunu M değerine bağlı olarak bir dizi oluştuyorum.
172     h.append(0) #0 eklemem gerekiyordu. Misal 400. noktada dürtünün olmasını istiyorsam 401 boyutluk dizi oluşturmam gerek
173     h[0] = 1
174     for i in range(M):
175         h[(i + 1) * 400] = A * (i + 1)
176     convolved = MyConv(result, len(result), h, len(h))
177     sd.play(convolved, blocking = True)
178     devam = int(input("İşleme devam etmek istiyorsanız 1'e basınız."))
179     if(devam != 1):
180         devam = 0
181     devam = 1
182 if __name__ == "__main__":
183     main()

```

10 saniyelik ses kaydı, 5 saniyelik ses kaydıyla tamamen aynıdır. Tek fark kaydedilen sesin süresidir.

Kaynakça:

- https://matplotlib.org/stable/api/as_gen/matplotlib.pyplot.plot.html
- Dersin slaytları